

Yeni Rapor: İklim değişikliği çocukların sağlığı için yaşam boyu risk oluşturuyor

[Temiz Hava Hakkı Platformu](#), 1823 yılından beri dünyanın en prestijli ve etkili hakemli tıp dergilerinden biri olan Lancet'te yayımlanan yeni bir araştırmayı bugün raporla eş zamanlı olarak kamuoyuyla paylaştı. İklim değişikliğinden kaynaklanan geniş çaplı sağlık etkilerini inceleyen araştırma, **artan sıcaklıkların ve hava kirliliğinin bugün doğan bir çocuk için yaşam boyu sağlık etkileri olduğunu gözler önüne seriyor.**

Temiz Hava Hakkı Platformu'nun açıklamasına göre, Lancet'te yayımlanan **"Lancet Geri Sayım"** adlı yeni rapor, iklim değişikliğinin hali hazırda çocukların sağlığına zarar verdiğini ve **Paris Anlaşması hedeflerine ulaşamadığı durumda bir neslin tamamının refah seviyesini etkileyeceğini** ortaya koyuyor.

Rapor küresel ölçekte Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen iklim hedeflerine ulaşmak ve gelecek neslin sağlığını korumak için, enerji sektöründeki dönüşüm gereksiniminin altını çiziyor. Küresel ısınmayı en fazla 1,5°C ile sınırlamak için CO2 emisyonlarında 2019-2050 arasında yıllık en az %7,4 azaltım gerekiyor.

Yüksek karbon emisyonları ve iklim değişikliğinin mevcut şekliyle devam ettiği bir senaryoda **bugün dünyaya gelen bir çocuk, 71. yaş gününde yaklaşık 4°C ısınmış bir dünya ile karşılaşacak.** Bu durum, gelecek neslin sağlığının, hayatlarının her aşamasında tehdit altında olması anlamına geliyor.

Raporun öne çıkan bulguları şöyle:

- Bugün doğan bir çocuk, fosil yakıtlar ve artan sıcaklıkların etkisiyle ergenlik ve yetişkinlik dönemleri boyunca daha fazla toksik hava soluyacak. Bu

durum, özellikle akciğerleri gelişmekte olan gençlere zarar veriyor. Bu nedenle hava kirliliği, akciğer işlevinin azalmasına, astımın ilerlemesine, kalp krizi ve felç riskinin artmasına sebep oluyor.

- Bugün doğan çocuklar ergenlik dönemine geldiklerinde hava kirliliğinin etkisi daha da artmış olacak. Modelleme çalışmalarına göre 2016'da dünya genelinde fosil yakıtlardan kaynaklı hava kirliliği (PM2,5) nedeniyle - 440.000'i kömür üretimi ve tüketiminden olmak üzere- 2,9 milyon erken ölüm gerçekleşti. **Türkiye'de ise fosil yakıt kaynaklı hava kirliliğine bağlı erken ölümler 11.000'i kömür kaynaklı olmak üzere toplam 26.000.**
- Sıcaklık artışının, yetersiz beslenme ve artan gıda fiyatları gibi sonuçlarının yükünü en çok çocukların taşıyacağı öngörülüyor. Küresel ölçekteki **verim potansiyeli geçtiğimiz 30 yılda, mısırdaki %4, kışık buğdayda %6, soya fasulyesinde %3 ve pirinçte %4 gerilemiş durumda.**
- Bulaşıcı hastalıklardaki artıştan en çok etkilenecek kesimin de çocuklar olması öngörülüyor. Enfeksiyon hastalıklarının yayılmasına sebep olan iklim koşulları açısından 2018 yılı kayıtlara geçen en kötü ikinci yıl oldu. İklim değişikliği İklim değişikliğine duyarlı enfeksiyonlar olan Sıtma ve Deng ateşi gibi hastalıkların yanı sıra Vibrio bakterisinin birçok türü, deniz yüzey ısı ve tuzluluğundaki değişiklikler nedeniyle yaygın enfeksiyonlara neden oluyor. **Türkiye'de ise kıyı bölgelerinin %60'ının ishali hastalıklara yol açan Vibrio bakterisi için elverişli olduğu tespit edildi. Bu oranın 1980'li yıllara göre %10 arttığı görülüyor.**
- **Paris Anlaşması'nın uygulanması, bugün doğan bir çocuk 31 yaşına geldiğinde, küresel ölçekte 2050 net sıfır emisyon hedefine ulaşıldığı bir dünya anlamına geliyor.** Bu durum, gelecek nesiller için daha sağlıklı bir geleceğin güvence altına alınmasını sağlıyor.

Hava kalitesinin kötüleşmesi kalp ve akciğer sorunlarını tetikleyecek

Küresel çapta kömür dahil fosil yakıtlardan kaynaklı CO2 emisyonu 2016-2018 arasında %2.6 artış gösterdi. Fosil yakıtlar içinde **sadece kömürden kaynaklı hava kirliliğinin 2016'da yaklaşık 1 milyon erken ölüme neden olduğu** hesaplandı. Küresel ölçekte tüm fosil yakıtlardan kaynaklanan erken ölümler (PM2,5 kirleticilerine bağlı) ise 2,9 milyona ulaştı.

Bugün doğan bir çocuk 31 yaşına geldiğinde emisyonlar sıfırlanmış olmalı

Paris Anlaşması hedefleriyle uyumlu bir dünya, bugün doğan bir çocuğun, İngiltere'de altı yaşına geldiğinde kömür kullanımının sonlandığı; güneş ve rüzgâr enerjisi kullanımı sebebiyle tüm ülkenin havasının daha temiz olduğu bir dünya anlamına geliyor.

Fransa'da ise bugün doğan bir çocuk 21 yaşına geldiğinde benzinli ve dizel araç satışı yasaklanmış olacak. Aynı şekilde Paris Anlaşması, bugün doğan bir çocuğun 31 yaşına geldiğinde, gelecek nesillerin daha temiz hava, güvenli içme suyu ve besin değeri yüksek gıdaların güvence altına alındığı, küresel ölçekte 2050 net sıfır hedefine ulaşıldığı bir dünyada yaşaması anlamına geliyor.

Raporu değerlendiren **Temiz Hava Hakkı Platformu Halk Sağlığı Uzmanları Derneği temsilcisi Prof. Dr. Çiğdem Çağlayan** "*Lancet Geri Sayım 2019 Raporunun, iklim değişikliğinin toplumdaki savunmasız ve kırılgan gruplar olan bebek ve çocuklar, ergenler, kadınlar, yaşlılar üzerindeki etkilerine yer verdiğini görüyoruz. Özellikle iklim değişikliğinin çocuklar üzerindeki uzun dönemli ve kalıcı etkilerini vurgulayan rapor hiçbir çocuğun sağlığının iklim değişikliği nedeniyle etkilenmemesi gerektiğini belirtiyor. Vücutları ve bağışıklık sistemleri hala gelişmekte olan çocuklar, iklim değişikliği ve dış ortam hava kirleticilerine karşı daha duyarlılar. İklim değişikliğine sebep olan emisyonların en büyük kaynaklarından biri olan kömürden elektrik üretiminin yarattığı hava kirliliği, akciğer işlevinin azalmasına, astımın kötüleşmesine, kalp krizi ve felç riskinin artmasına sebep oluyor. Erken çocukluk döneminde iklim değişikliğinin oluşturduğu sağlık etkileri yaşam boyu birikimli olarak devam ediyor.*

Lancet raporu yazarlarının belirlediği dört temel eylem alanından ilki dünya çapında kömürlü termik santrallerin tamamının hızla ve acilen kapanmasını sağlamak. Türkiye ise mecliste ülkenin en eski kömürlü termik santrallerinin 2,5 yıl daha filtresiz çalışmaya devam etmesini tartışıyor. TBMM Şubat 2019'da bu maddeyi geri çekmiş ve bir daha gündeme getirmeyeceğine söz vermişti. Temiz hava haktır, bu nedenle tüm milletvekillerimizi halk sağlığını korumaya ve Madde 50'yi reddetmeye çağırıyoruz," dedi.

Temiz Hava Hakkı Platformu TEMA Vakfı Temsilcisi Özlem Katisöz ise *"İklim değişikliğine neden olan karbon salımları sıfırlanmazsa gelecek nesilleri, havanın kirli, gıdanın yetersiz, sağlık koşullarının kötüleştiği günler bekliyor. Çocukları, sebebi olmadıkları bu gelecekte korumak için en kısa zamanda karbon emisyonlarını sıfırlayan kalkınma politikaları ve uygulamalarını hayata geçirmeli, değişen iklime uyumumuzu güçlendirecek tarım ve sağlık politikaları geliştirmeliyiz. Ne yazık ki bugün hala ömrünü tamamlamış termik santrallerin çevre yatırımları yapmaları gerektiğini konuşuyoruz. Artık, hava kirliliğine de sebep olan kömürlü termik santralleri nasıl bir planla hangi vadede kapatacağımızı konuşmamızın zamanı geldi. Günümüzün ihtiyaçlarına uygun tartışmalara en kısa zamanda başlayacağımızı umuyorum," dedi.*

Editöre Notlar:

Lancet raporu yazarları, iklim değişikliğinin büyük ölçekli sağlık etkilerine ilişkin belirledikleri dört temel eylem alanında harekete geçilmesi için çağrıda bulunuyor.

1) Dünya çapında kömürlü termik santrallerin tamamının hızla ve acilen kapanmasını sağlamak.

2) Yüksek gelirli ülkelerin, düşük gelirli ülkelere yardım etmek amacıyla 2020'ye kadar yıllık 100 milyar ABD doları değerinde uluslararası iklim finansmanı taahhütlerini yerine getirmesini sağlamak.

3) Yürüyüş ve bisiklet kullanımının artırılması için erişilebilir, maliyet etkin, verimli toplu taşıma ve aktif ulaşım sistemlerinin, bisiklet yolları, bisiklet kiralama veya satın alma gibi programlarla geliştirilmesini sağlamak.

4) İklim değişikliği sebebiyle oluşacak sağlık hasarının acil durum ve sağlık hizmetleri kapasitesini etkilememesi amacıyla sağlık sisteminin uyumuna yönelik büyük ölçekli yatırım yapmak.

Raporun tamamına erişim

için: [http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(19\)32596-6/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(19)32596-6/fulltext)

Paris Anlaşması arka planı: 2020 yılında yürürlüğe girecek Paris İklim Anlaşması, 195 ülke tarafından imzalanmış durumda. Anlaşma küresel ortalama sıcaklıklardaki artışı, sanayi devrimi öncesindeki seviyesinden en fazla 2°C ile sınırlayarak, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmayı hedefliyor. Anlaşmanın hedefleri arasında küresel ısınmayı 1,5°C'nin altında tutmak da yer alıyor. Ancak, bu hedeflere nasıl ulaşılabacağı ve tüm ülkeler tarafından nasıl finanse edileceği belirsizliğini koruyor.

Lancet Geri Sayım Raporu özeti: Lancet 2019 Sağlık ve İklim Değişikliği Geri Sayım Raporu (Lancet Countdown), beş temel alanda 41 gösterge hakkındaki en güncel verileri sunuyor. Bu alanlar, iklim değişikliğinin etkileri, maruz kalma şiddeti, kırılganlıklar; sağlık sektöründeki uyum, planlama ve dirençlilik; azaltım eylemleri ve sağlık sektöründeki kazanımların yan faydaları; ekonomi ve finans, kamusal ve politik yükümlülükler olarak belirtiliyor. Proje, aralarında Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Bankası, University College London ve Tsinghua Üniversitesi'nin de bulunduğu 35 kurumdan 120 uzmanın işbirliğiyle gerçekleştirildi. Lancet Countdown hakkında daha fazla bilgi için lütfen www.lancetcountdown.org sayfasını ziyaret ediniz.

Ek Dosyalar

[Lancet Countdown Sağlık ve İklim Değişikliği 2019 Raporu_Yoneticı Ozeti .docx](#)

